

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร**LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATOR****UNDER NONGKHAEM DISTRICT OFFICE BANGKOK METROPOLITAN**

พิรพร มุ่งพันธ์กลาง

Peraporn Mungphanklang

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Bangkokthonburi University

E-mail: 6533100047@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร และ (2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ตามการประเมินของครูจำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร จำนวน 407 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นี้ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม ปีการศึกษา 2566 จำนวน 196 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขมกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม อายุ และประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตหนองแขม, กรุงเทพมหานคร

Abstract

The objectives of the research were: (1) to study the leadership of school administrators under Nong Khaem District Office Bangkok Metropolitan; and (2) to compare the leadership of school administrators under Nong Khaem District Office Bangkok Metropolitan, classified by age, work experience.

The research was a survey research, the population was 407 teachers under Nong Khaem District Office Bangkok. The sample was 196 teachers, detained via Krejcie & Morgan's table and simple random sampling. There were four steps of the methodology; (1) review related literature; (2) constructing research instruments; (3) collecting data; (4) analysis of data. The instrument for collecting data was a five-level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency percentage, mean, Standard Deviation and t-test.

Major findings were: (1) the leadership of school administrators under Nong Khaem District Office Bangkok Metropolitan, as the overall and each aspect were at high levels and (2) comparison of the

leadership of school administrators under Nong Khaem District Office Bangkok Metropolitan, classified by age, work experience were not different.

Keywords: Leadership, School Administrators, Nong Khaem District Office Bangkok Metropolitan

---

บทนำ

การบริหารการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยที่สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษาด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาต้องยอมรับในกาเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่เพื่อการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับดังกล่าวโดยมีผู้บริหารหรือผู้นำซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในทุก ๆ ระดับของสังคม ผู้นำเปรียบเสมือนแม่ทัพใหญ่ที่ต้องวางกลยุทธ์ศาสตร์ในการต่อสู้ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในฐานะผู้นำองค์กรจะต้องจัดเตรียมความพร้อมให้กับตนเองในทุก ๆ สถานการณ์ และทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เนื่องจากหลักการบริหารในยุคปัจจุบันเป็นการบริหารเพื่อให้งานและให้หัวใจของผู้ร่วมงาน ทำให้ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรมของผู้ตาม กำหนดผลงานและทิศทางในการปฏิบัติงานตลอดจนวัฒนธรรมองค์กรจึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารจะเป็นผู้เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร (ทองทิพา วิริยะพันธ์ , 2545:102)

ทั้งนี้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้สามารถวัดได้จากการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนโดยการพิจารณาความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติในทางบวกความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมรวมถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน จนทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องทำให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ สร้างความพึงพอใจในการทำงานให้กับครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา (วิเชียร วงศ์คำจันทร์, 2553 :31)

ดังนั้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขมมีโรงเรียนทั้งหมด 6 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนวัดอุดมรังสี 2) โรงเรียนบ้านขุนประเทศ 3) โรงเรียนมนต์จรัสสิงห์อนุสรณ์ 4) โรงเรียนประชาบำรุง 5) โรงเรียนวัดหนองแขม (สหราษฎร์บูรณะ) 6) โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล ผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ กำหนดทิศทางการศึกษาให้เท่าทันต่อ การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีการแข่งขันสูง กำหนดทิศทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นโยบายที่ใช้ในสถานศึกษาร่วมกันกับบุคลากรครู ส่งให้บรรลุไปตามเป้าหมายที่วางไว้ แต่ยังมีบางประการที่ไม่สามารถบรรลุไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ สาเหตุอาจจากระบบการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาหรืออาจเกิดจากความไม่ร่วมแรงร่วมใจของครูและบุคลากรในสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาขาดคุณสมบัติบางประการในการเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาอาจชี้แจงและมอบหมายงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ชัดเจน ผู้บริหารไม่รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรครู ใช้อำนาจและคำพูดที่ไม่เหมาะสมทำให้บุคลากรครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน เกิดความขัดแย้งภายในสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้นำที่มีความคิดริเริ่ม 2) ผู้นำในการปรับปรุงแก้ไข 3) ผู้นำในการยอมรับนับถือ 4) ผู้นำในการให้ความช่วยเหลือ 5) ผู้นำในการโน้มน้าวจิตใจ 6) ผู้นำในการประสานงาน และ 7) ผู้นำในการเข้าสังคมได้ดี โดยจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ การปฏิบัติงานในสถานศึกษา เพื่อนำ

ผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม ตามการรับรู้ของครูอันจะนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมั่นคงทางการศึกษา

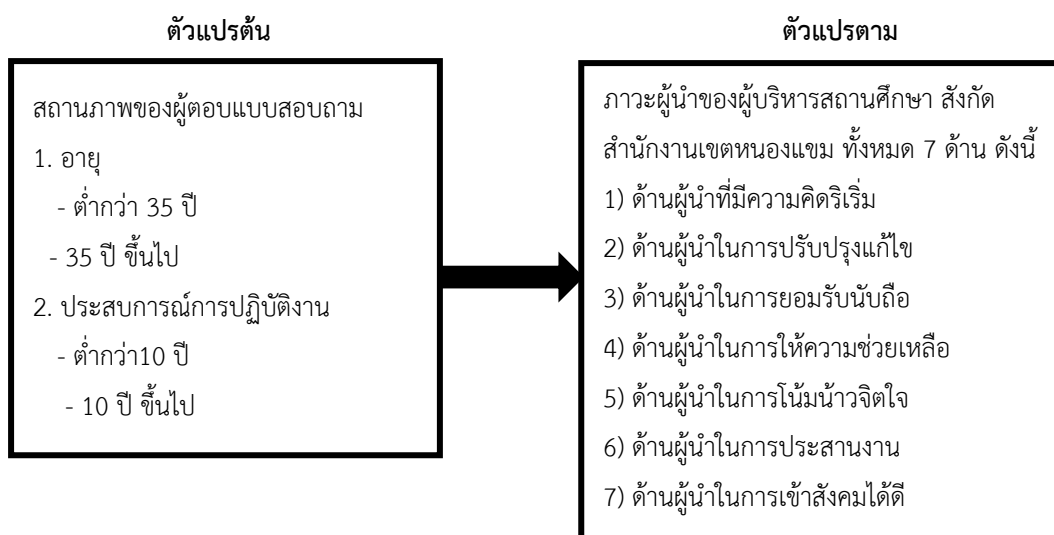
วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ตามการประเมินของครูจำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตัวแปรตาม คือ การประเมินของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม โดยผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดของกริฟฟิธส์ (Griffiths) ในการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามกรอบในการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม จำนวน 6 โรงเรียน ปีการศึกษา 2566 มีครูจำนวน 407 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม ปีการศึกษา 2566 จำนวน 196 คน ได้มาโดยใช้ตารางของเครจซี่มอร์แกน(Krejcie&Morgan,1970) และวิธีสุ่ม อย่างง่าย (Simple Random Simpling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การประเมินของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม จำนวน 1 ชุดมี 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดสำรวจรายการ (Check-lists) สอบถามเกี่ยวกับอายุ และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม 7 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการมีความคิดริเริ่ม	จำนวน	5 ข้อ
2. ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข	จำนวน	5 ข้อ
3. ด้านการยอมรับนับถือ	จำนวน	5 ข้อ
4. ด้านการให้ความช่วยเหลือ	จำนวน	5 ข้อ
5. ด้านการโน้มน้าวจิตใจ	จำนวน	5 ข้อ
6. ด้านการประสานงาน	จำนวน	5 ข้อ
7. ด้านการเข้าสังคม	จำนวน	5 ข้อ

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Kahn,1993) ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำน้อยที่สุด

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ศึกษา ค้นคว้า ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบเพื่อนำมาจัดทำนิยามศัพท์เฉพาะและนำนิยามศัพท์เฉพาะมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

3) นำร่างแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามของ นายชอพี ราเชะ (2560: 149-153) เรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นประเมินของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา นำมาปรับปรุงแก้ไข เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

4) นำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษามาทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การปรับแก้ไขการใช้คำถามให้กระชับและครอบคลุม

- 5) นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

6) หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ทุกข้อ

7) นำแบบสอบถามที่หาค่าความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาร์ค (Cronbach,1974: 161) และผลการคำนวณได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.98

- 8) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ไปจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปถึงผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม Google form และนำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับนัดหมายที่จะมาเก็บ 2 สัปดาห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของครูในกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ และประสบการณ์การ วิเคราะห์โดยการหาความถี่และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ

การแปลค่าความหมายของค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545: 103) ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ อยู่ในระดับ มาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ อยู่ในระดับ น้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้มีดังต่อไปนี้

สูตรที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1. การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence: IOC)
2. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ร้อยละ (Percentage) / ความถี่ (Frequency)
2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. การทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบค่าที แบบ Independent t-test

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร อายุต่ำกว่า 35 ปี มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 53.57 อายุ 35 ปีขึ้นไป มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 46.43 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 55.61 และประสบการณ์การปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 44.39

2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานครโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านการมีความคิดริเริ่ม พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ด้านการมีความคิดริเริ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการยอมรับนับถือ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ด้านการยอมรับนับถือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการให้ความช่วยเหลือ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ด้านการให้ความช่วยเหลือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการโน้มน้าวจิตใจ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ด้านการโน้มน้าวจิตใจ โดยรวมอยู่ในระดับ

2.6 ด้านการประสานงาน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ด้านการประสานงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.7 ด้านการเข้าสังคม พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ปรากฏผล ดังนี้

3.1 ครูที่มีอายุแตกต่างกันมีการประเมินภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการประเมินภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานครในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีการวางแผน การปฏิบัติงานที่เป็นระบบ สามารถปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และมีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม มีความคิดริเริ่มในการปฏิบัติงานต่าง ๆ พร้อมทั้งพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ยกระดับคุณภาพผลงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีทักษะทางด้านสังคม การประสานงานต่าง ๆ การโน้มน้าวจิตใจสามารถพูดโน้มน้าวให้บุคลากรร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ จัดให้มีการประชุม

ปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นที่ยอมรับของผู้ได้บังคับบัญชาทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตราที่ 47 กำหนดให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยระบบ การประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก เป็นเหตุให้สถานศึกษามีความกระตือรือร้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารซึ่งมีบทบาทสำคัญจึงต้องใช้ภาวะผู้นำกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ภารกิจต่างๆ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษานำกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชาทุกคนทำงานกันอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น เป็นผลให้ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ คเนเชวิช (1984:16-18; อ้างถึงในสุมาลี ละม่อม, 2553:12) ที่กล่าวว่าผู้บริหารเป็นผู้กำหนดทิศทาง การปฏิบัติงาน (Direction Setter) ผู้บริหารจะต้องช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้ จึงจำเป็นจะต้องมีความสามารถในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เขียนวัตถุประสงค์ของหน่วยงานจะต้องมีความรู้และทักษะในระบบการจัดสรรงบประมาณ และบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์และผลงาน มีบทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) มีความสามารถในการจูงใจกระตุ้นและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ในองค์การ มีทักษะในกระบวนการกลุ่ม และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี และแก้ว (2551: 84-86) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล และเมืองพัทยาในจังหวัดชลบุรีใน 7 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก – มากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเข้าสังคม ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการประสานงาน ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการให้ความช่วยเหลือตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

ผลจากการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาอภิปรายในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการมีความคิดริเริ่ม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเสียสละ เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษาสำเร็จ เอาใจใส่ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เสนอแนวคิดใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน มีแผนการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ กำหนดแผนการปฏิบัติงานตามกำลังทรัพยากร และข้อจำกัดของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

2. ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ให้ข้อเสนอแนะหรือให้คำปรึกษาที่ดีแก่ครู สร้างบรรยากาศในการทำงานได้อย่างมีความสุข ปรับปรุงแก้ไขวิธีการปฏิบัติงานของตน เพิ่มพูนความรู้ให้กับครูและนักเรียน

3. ด้านการยอมรับนับถือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการยกย่อง ชมเชย ครูที่ปฏิบัติงานและประสบความสำเร็จให้ความสำคัญหรือให้เกียรติกับครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ร่วมรับผิดชอบเมื่อครูทำผิดพลาดภายหลังจากมอบหมายงานมีการประชุมปรึกษาหารือก่อนการดำเนินงานในเรื่องสำคัญ สามารถทราบและเข้าถึงปัญหาของครูแต่ละคนในโรงเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของครู มอบหมายงานให้กับครูตามความสามารถของแต่ละคน

4. ด้านการให้ความช่วยเหลือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้กำลังใจและสนับสนุนครูให้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ ให้ความเอาใจใส่ในการจัดหาดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรและบริการต่างๆ ในโรงเรียน จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกัน แนะนำแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาส่วนตัวให้กับครู มีความจริงใจในการให้ความช่วยเหลือครูที่มีปัญหาเดือดร้อน

5. ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมสนทนา ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ สามารถพูดชี้แจงการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน โน้มน้าวจิตใจ ศรัทธา ความเชื่อมั่นของผู้ร่วมงาน ด้วยคำพูดและการกระทำอยู่เสมอ มีความสามารถแก้ปัญหาความตึงเครียดในการประชุมให้มีบรรยากาศที่ดีสามารถพูดโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ร่วมงานและบุคลากรในชุมชนร่วมมือ

6. ด้านการประสานงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประสานให้ทุกหน่วยงานร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน สามารถประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถประสานงานกับครูให้ปฏิบัติงานร่วมกันสามารถร่วมกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาของนักเรียน ชี้แจงให้ครูทราบบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างชัดเจน สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ให้ครูได้พบปะสังสรรค์กันตามโอกาสต่างๆ ที่เหมาะสม

7. ด้านการเข้าสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีความเป็นมิตรกับทุกคน ปฏิบัติตนเป็นที่น่าเชื่อถือของบุคลากรและชุมชน เป็นที่ยอมรับของชุมชนและหน่วยงาน มีความประพฤติและการปฏิบัติที่น่าเชื่อถือเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่นตามสถานการณ์ที่เหมาะสม มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมร่วมสังสรรค์เป็นกันเองกับผู้ร่วมงานตามโอกาสอันควร

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. ด้านการมีความคิดริเริ่ม ผู้บริหารควรจัดการวางแผนการทำงานให้เป็นระบบ และควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านการปรับปรุงแก้ไข ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรครูได้มีโอกาสพัฒนาตนเองอยู่เสมอและผู้บริหารควรให้ข้อเสนอแนะหรือให้คำปรึกษาที่ดีแก่บุคลากรครูอย่างสม่ำเสมอ

3. ด้านยอมรับนับถือผู้บริหารควรมอบหมายงานหรือภาระงานให้เหมาะสมกับบุคลากรครูและเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคลและควรร่วมรับผิดชอบเมื่อผู้ร่วมงานทำงานผิดพลาด ภายหลังจากการมอบหมายงาน

4. ด้านการให้ความช่วยเหลือ ผู้บริหารควรเอาใจใส่ จัดหา ดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรและบริหารต่าง ๆ ให้กับบุคลากรในโรงเรียน ให้คำปรึกษา คำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่ครู จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้และควรให้ขวัญกำลังใจครูรวมถึงให้การสนับสนุนครูในด้านความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

5. ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ผู้บริหารควรมีความสามารถคลี่คลายความตึงเครียดในการประชุมให้มีบรรยากาศที่แจ่มใส มีความสามารถในการเจรจาไกล่เกลี่ยความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันของผู้ร่วมงาน และสามารถใช้ภาษาในการพูดได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะพูดชี้แจงในการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน

6. ด้านการประสานงาน ผู้บริหารควรชี้แจงเพื่อให้ผู้ร่วมงานได้ทราบและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ และสามารถประสานงานให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกันปฏิบัติงานร่วมกัน

7. ด้านการเข้าสังคม ผู้บริหารควรมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตใจเมตตา มีความประพฤติและการปฏิบัติที่น่าเชื่อถือ และสนับสนุนให้โรงเรียนให้มีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ตามโอกาสและตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานคุณภาพในด้านอื่นๆ

2. ควรศึกษาความต้องการในการบริหารงานสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน
3. ควรให้มีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- ชอพี ราเชะ. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ทองทิพพา วิริยะพันธุ์. (2545). ผู้บริหารยุคบรรษัทภิบาล. กรุงเทพฯ : อินฟอรมเดียบุ๊กส์.
- เพ็ญศรี แนะแก้ว. (2551). พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาในจังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิเชียร วงศ์คำจันทร์. (2553). ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคปฏิรูปการศึกษา. ค้นเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2565, จาก: <http://ww.piwde.net/kab2/yebma5.htm>.
- สุมาลี ละม่อม. (2553). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- Griffiths, D. E. (1956). *Human relation in school administration*. New York: Appleton Century-Crofts.